

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180—
za pol leta . . . » 90—
za četrt leta . . . » 45—
za en mesec . . . » 15—
Za izposojnino celoletno K 240—
Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . K 30—
za izposojnino . . . . . » 35—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarica (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 8—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15
Izaja vsak dan (izvzemši po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj).

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 348 za oglase,
avstr. in češke 24.707, ogr. 28.511, bosn.-herc. 7563.

Pogreb škofa dr. Mahniča.

Zagreb, 18. dec. (Izv.) Danes smo
spremili na večni počitek truplo našega
očeta, pokopali smo najdražje, kar smo
imeli . . .

Dan je bil žalosten, z neba je pršil
drobni sneg, vel je mrzel veter. Bolj otožno
ni moglo biti.

V največjašnji katedrali Jugosla-
vije, kjer so se pod mračnimi gotičnimi
svodi zbrali žalujoči, zastopnik regenta ge-
neral Tucaković, v imenu vlade podban
dr. Rojc in prezidialni šef dr. Marković, v
imenu armade šef generalnega štaba pol-
kovnik Jurišić, častniki zagrebske po-
sadke, vse vojaške in civilne oblasti Hr-
vatske ter katoliška društva z zastavami,
se je poslovil škof sarajevski dr. Šarić od
krste z dragim truplom, pri kateri so kot
častna straža stala dva »Domagojca« in 6
slovenskih Orlov. Sveto pokojniško mašo
jebral nadškof zagrebski dr. Bauer. Nato
je križevski škof dr. Njarađi po grško-
vzhodnem obredu truplo blagoslovil ter
mu zapel »Večna pamjate«. Odgovorjal
je po staročestitem obredniku vzhodne
Cerkve kor, kojega petje je seglo globoko
v dušo. Saj smo se ločevali od onega, ki je
tako zvesto stal na braniku starosloven-
skega jezika! Potem se je začel sprevod.

Na čelu spreveda so korakali Orli s
predsedstvom Z. O. pod zastavo, nato so
sledila vsa zagrebska nabožna in katoliška
prosvetna ter omladinska društva, odpo-
slanstvo S. K. S. Z. z zastavo, slovenska
in hrvatska ženska zveza ter predsedstvo
Zveze Orlic, vsa zagrebska srednješolska
mladina, ljudske šole, redovniki in redov-
nice. Vseh zastav je bilo sedem. Pred kr-
sto je korakala slovenska in hrvatska ka-
toliška akademska omladina, zastopstvo
vseh naših dijaških društev, akademičnih
in srednješolskih, za njo zastopstvo slo-
venskega in hrvatskega seniorata, prof.
Remec, zastopniki civilnih in mestnih
oblasti, vojaštva ter francoski konzul in
množica drugega odličnega občinstva vseh
verozpovedanj. Kondukt so vodili škofje
dr. Jeglič, dr. Karlin in dr. Akšamović. Po-
slanci Jugoslovanskega kluba žalibog niso
dospeli k pogrebu, ker je vlak imel veliko
zamudo. Prispejo danes ter se udeležijo ju-
trišnje komemoracije.

Na koncu mestnega rajona se je od
pokojnikovega trupa poslovil v imenu di-
jaštva dosedanj predsednik katoliške di-
jaške Lige Kolarek.

Na samem pokopališču so ob spusti-
vi krste v rakev govorili bivši poslanik
Banić v imenu hrvatskega in slovenskega
katoliškega pokreta, vseučiliški profesor
dr. Srebrnič za Slovence, župnik Mihovčič
za krško škofijo in g. Bidovec za slovenske
akademie.

Ob govorih ni eno oko ostalo suho.
Vsi smo čutili, da nas je ostavil za vedno
oče našega gibanja, najidealnejši apostol
krščanske misli med Hrvati in Slovenci,
glavnik slovensko-hrvatskega edinstva, go-
reči prijatelj kulturnega zblizanja s pravo-
slavnimi brati ter neustrašni narodni bo-
ritelj v imenu krščanske pravičnosti. Kljub
neizmerni žalosti pa je odsevala iz govorov
in iz src vseh navzočih zavest, da smo pač
pokopali Mahniča, ideja pa živi in se bo
še mogočneje razcvetela, kajti pokojnik je bil
le njen svečenik, najzvestejši njen družab-
nik. Ob njegovem grobu smo ponovili slo-
vesno obljubo: nadaljevati dr. Mahničovo
delo, tembolj, čimbolj so časi resni in
usodni!

Hustija.

Ljubljana, 18. dec.

Naš nemški sosed je sprejet v zvezo
narodov in to pomeni zanj pomemben ko-
rak v državni politiki. Z vstopom v zvezo
narodov pričakuje Avstrija svobodnejšega
raznaha v gospodarskem in diplomatičnem
oziru. Avstrijski Nemci imajo potom svojih
starih diplomatov iz predvojnega doba dobre

ŽALNE IZJAVE.

Ljubljana. Načelstvo SLS je imelo za
dr. Mahničem žalno sejo, v kateri je
predsednikov namestnik v toplih besedah
omenjal velikanske zasluge pokojnika za
katoliški prepoved Slovenije.

Ljubljana. Povodom smrti velikega
borca za verske in narodne svetlinje na-
šega jugoslovanskega naroda prebлагega
biskupa dr. Antona Mahniča blagovolite
sprejeti izraze globokega sožalja deželne
vlade za Slovenijo. — Predsednik dr. Brejc.

Maribor. Primivši tužno vijest smjer-
no molim Boga, da subratu odazvanom iz
smrtnog u besmrtni život, darežljivo uz-
vrati učinjena djela i muke. Hvala pija ani-
ma! — Napotnik, biskup mariborski.

Ljubljana. Izgubili smo svojega oca.
Tugujemo nad smrću velikog jugoslav-
skog biskupa, uzora, vode i učitelja omla-
dine. Tešku bol neka vam ublažuje uvje-
renje, da zajedno s vama dijelimo tugu. —
Cirilsko društvo ljubljanskih bogoslova.

Beograd. — U ime članova vlade i
svoje lično molim Vas da primite izraze
saucešća u gubitku preosvećenoga Mahni-
ća, čijom smrću gubi i otadžbina i Crkva.
— Predsjednik ministrskog saveta Vesnić.

Zagreb. Kaptolu stolne crkve. Prigo-
dom smrti biskupa dra Antuna Mahniča iz-
voliti primiti osjećaje odane sućuti od aka-
demičkog senata i profesorskoga vijeća
kr. tehničke visoke škole u Zagrebu. —
Rektor: dr. Kiseljak.

Zagreb. — Ekcelenco! Primio sam
obavijest o smrti Njegove Presvjetlosti
Msgr. dra Antuna Mahniča, biskupa krš-
ćkoga.

Čast mi je umoliti Vas, da bi izvoljeli
primiti i Vi i gospoda članovi kapitula iz-
raz mog sućustvovanja.

Smatram dužnošću, da prisustvujem
svečanom ukopu Msgr. Mahniča.

Primite, molim Vas, Ekcelencijo, iz-
raz mog visokog poštovanja. — Francuski
konzul: Jean de Berne Lagarde.

Senj. Bolna srca primih tužno vijest o
smrti velikoga biskupa Mahniča. Žalim što
radi nevremena ne mogu pribivati spro-
vodu. — Biskup dr. Marušić.

Prizren. Duboko sam dirnut smrću
velikoga jugoslavenskoga biskupa. Primite
sažaljenje. — Nadbiskup Mieda.

Banjaluka. Primite moju duboku su-
ćut povodom smrti prezaslužnog biskupa
Mahniča. — Biskup Garić.

Bar. Moja najiskrenija žaljenja prili-
kom preminuća rodoljubivog i neustraši-
vog biskupa. Na žalost ne mogu sprovodu
prisustvovati. — Nadbiskup Dobrečić.

Nadalje so poslali žalne brzojavke:
Dr. Carić, škof v Splitu, škof Mišić v Mo-
staru, apostolski administrator Bazjuf v
Banjaluki, poveljnik IV. žandarmerijske
brigade polkovnik Mizler, franciškanska
primarija v Sinju, župnik Jemeršić v Gru-
bišnem Polju in še mnogi drugi.

SVEČANA KOMEMORACIJA.

Danes dopoldne ob pol 11. uri prire-
de zagrebska katoliška društva v veliki
dvorani glasbenega zavoda v Zagrebu v
spomin velikoga škofa svečano komemo-
racijo, na kateri bodo govorili: prof. dr.
Stjepan Bakšić, prof. dr. Ljubomir Mara-
ković, urednik »Slovenca« Franc Terse-
glav, Domagojec cand. iuris Ivo Protuli-
pac. Moški zbor bo pel žalostinke.

zveze z ententnimi državami in so si kljub
žalostni vlogi v svetovni vojni znali pridobi-
ti svetovne simpatije. Dunaj strada in v
gospodarskem oziru je Avstrija pred polo-
mom. Avstrijska krona je v Curihu padla
na en samant pet stotink. Avstrijski indu-
striji nedostaja surovin in glad neprestano
trka na vrata. Ententni zastopniki na Du-
naju so z lastnimi očmi gledali avstrijsko
bedo in se jim je začela Avstrija smiliti.

Avstrijski politiki so pa znali ubrati tudi
najmilejše strune, da so omečili ententna
srca in danes se v avstrijskem narodnem
svetu samem priznava, da ima ententa naj-
boljšo voljo, pomagati Avstrijem, da gle-
da na njihov položaj z dobrodušnostjo, s
priateljstvom. Ententa vidi v dobroduš-
nem Dunaju celo Avstrijo in vendar je n.
pr. med lojalnimi Dunajčani in koroškimi
Nemci velikanska razlika v značaju, miš-
ljenju in hotenju, da bi jih mogli primerjati
z golobčki in strupenimi gadi. Usmiljenje
do Dunajčanov je odtrgalo od naše države
dober kos slovenskega ozemlja in je izro-
čilo naše brate germanizmu, suženstvu in
trpinčenju, kakor ga razumejo samo ob-
mejni Nemci. Dobrodušnemu Dunaju se
niti sanja ne, kaj da uganjajo n. pr. koroški
Nemci z našim ljudstvom na Koroškem.
In nemško-avstrijski imperializem še ni na-
sičen ter še vedno — četudi brezupno —
stega roke po slovenskih krajih ob meji,
vsled česar med našo državo in Avstrijo še
ni tistih prijateljskih odnošajev, ki bi bili
naravni in v korist obeh držav. Bivši zu-
nanji minister Czernin je izjavil 14. t. m.
v narodnem svetu: »Kakor slaba je senzer-
menska rešitev teritorialnih vprašanj, tako
malo verujem, da so ta teritorialna vpra-
šanja definitivum, sem vendar naziranja,
da t a č a s ne moremo doseči mejnih ko-
rektur in ne smemo svoje moči drobiti s
tem, da kaj takega zahtevamo.«

Czernin je opisal položaj Avstrije v
najslabši luči, kot nevzdržen in zahteval
združenje Avstrije z Nemčijo kot edin od-
pomoček za Avstrijo. »Nemčija,« je dejal
Czernin, »je imela in ima še vedno upanje,
da izvrši verzajske pogoje in se izmoša. Mi

tega upanja nimamo, smo pritisnjeni k
tlom z uteži mirovnih pogojev in si ne mo-
remo opomoči brez temeljite izpremembe
v celem zadržanju entente nam nasproti.«
In Czernin slika ententi grozeče podobe
anarhije, ki sicer preti Avstriji in ki bi
pomenila evropsko nevarnost.

Kot sosedom nam ne more biti vseeno,
kaj se godi v Avstriji in kakšna da je zu-
nanja politična smer avstrijske diploma-
cije, temmanj, ker je v Avstriji nad stotisoč
naših rojakov, ki hrepenijo po združenju s
svojo materjo Jugoslavijo. Vnenemška mi-
sel je v Avstriji močna, živa in motrilec
avstrijske politike dobi vtis, da je sistema-
tično tako uravnana, da pride v Avstriji do
finančnega poloma in postavi nekoč en-
tento pred edino možnost izhoda iz kata-
strofe: Združenje z Nemčijo.

Czernin priznava, da je Avstrija hodila
take poti fin. politike, ki so morale utr-
diti entento v veri, da ni senzermenska mi-
rovna pogodba, marveč lastno zadržanje
vzrok vsega zla. Avstrijske vlade, pravi
Czernin, so pospešile tempo propadanja in
otežile pojasnitev ententi, da je brez iz-
premembe senzermenskega diktata nemo-
goče, opomoči si.

To je važno priznanje iz takih ust. Na-
loga naše diplomacije je, da gibanje v Av-
striji zasleduje bolj resno nego dosedaj,
da postavi prave moče na prava mesta in
se ne zadovolji s prostimi, frazerskimi po-
ročili v gotovem delu časopisa o habsbur-
škem gibanju, o simpatijah za Habsburžane
med našimi državljani, ki so diktirana zgolj
iz strankarskih vzrokov in morejo duhove
samo priklicati, ki jih sedaj ni.

Stavka rudarjev v Sloveniji.

Ljubljana, 18. decembra. Včeraj so
proglasili rudarji splošno rudarsko stavko
v Sloveniji. Stavko so pripravljali in jo vo-
dijo komunisti. Včeraj opoldne so vsi de-
lavci zapustili delo ter odšli na zborova-
nje, ki je bilo napovedano ob dveh popold-
ne. Na zborovanju je bila proglašena
stavka za celo premogovno ozemlje: Tr-
bovlje, Zagorje, Hrastnik in Rajhenburg.
Istčasno so stopili v stavko tudi premo-
garji v Kočevju, tako da stavka okrog 12
tisoč rudarjev in rudarskih delavcev. Stav-
ka je popolna, le pri sesalkah se še dela,
pa bo skoro gotovo tudi tam delo ustav-
ljeno. Oblast je ukrenila vse, da se ni kalil
mir. Gostilne so zaprte, hišna vrata mo-
rajo biti zatvorjena ob osmih zvečer. V
rudarske revirje je odšlo včeraj vojaštvo,
150 mož, s strojnimi puškami in orožništvo
je bilo že prej povsod znatno pomnoženo.
Dosedaj se tudi nikjer ni kalil mir.

Tarifni odbor »Saveza rudarskih rad-
nika za Slovenijo« je izdal tiskan proglas,
datiran z dne 17. t. m. v Trbovljah, v ka-
terem naznanja, da so rudarji zahtevali zvi-
šanje dosedanjih plač za 134%, da pa so
se pogajanja, ki jih je vodilo rudarsko gla-
varstvo, razbila. Zastopnik trboveljske

družbe je zastopal stališče, da je družba
pripravljena zvišati plače za 28 vinarjev
na delovni dan, kolikor so se podražila
živila od zadnjega pogajanja meseca febru-
arja. Dogovorno se je izvolila komisija, ki
je izdelala provizorni minimum v višini 37
K dnevno. Vlada, ki je posredovala, je
predlagala 10% povišanje plač. To so ru-
darji odklonili, na kar je vlada prepustila
pogajanja rudarjem in družbi sami. Družba
je bila pripravljena zvišati plače za 10%
s čimer se pa rudarji niso zadovoljili. V pro-
glasu se prosi za polna dovoljenja v ino-
zemstvo, češ da se bo tam za rudarje bolj
skrbelo.

Tarifni odbor trdi, da stavka ni poli-
tična. Morda je res, toda to je težko pre-
soditi, ker vodijo stavko komunisti, ki se
isto trdijo tudi za čas železničarske stavke.
Vsekako je stavka inscenirana, če res ni
politična, ob neugodnem času, posledice,
če bodo slabe, bodo pa morali čutiti tudi
drugi delavci, nekomunisti. Železnica je s
premogom oskrbljena za več tednov, ne
pa vsa industrijska podjetja, ki bodo trpela
škodo, kakor njihovo delavstvo, ki postane
brezposelno, ako bi stavka dalje časa
trajala.

Rapalska pogodba v italijanskem senatu.

Rim, 17. dec. Senat je takoj po otvo-
ritvi seje začel razpravljati o zakonskem
načrtu glede ratifikacije rapalske pogod-
be. Po nekaterih govornikih je minister za
zunanje stvari grof Sforza povzel besedo
in izjavil: »Ako smo z rapalskim sporaz-
umom dosegli črto, ki gre od Brennerja
čez Julijske Alpe do morja, smo dobili
najpopolnejšo mejo. Zaradi tega je veselje
v Italiji takto veliko, ker se v Alpah, ki smo
jih dosegli, upravičeno vidi simbol življe-
nja. Mogočni gorski greben znači za nas
popolno vojaško svobodo. Leta 1914. smo
bili le po imenu velesila. Z vojno in rapal-
skim sporazumom smo v resnici postali
velesila; zakaj varni smo v svojih mejah in
svobodno odločamo o svoji usodi. Prava
velesila smo postali ne samo zaradi tega,
ker smo dosegli mejo, ki nam jih je narava
sama začrtala, ampak v prvi vrsti zaradi
tega, ker smo imeli pogum, da nismo
mekitrali pokrajini in prebivalstva, čigar
posel bi pri nas vzgajala nevarna irede-
ncija, ki bi v narodu, s katerim moramo

na vzhodu živeti v sosesčini, netilj srd, na
sebi sicer brez prave nevarnosti, ki pa bi
gotovo vplival na našo politiko, ki jo mo-
ramo voditi, da si zagotovimo dežele, za-
vojevalne proti volji ogromne večine pre-
bivalstva. — Glede rapalske pogodbe je
mnoho ljudi, ki gojijo absurde nade. Mno-
go jih je pa tudi, ki menijo, da bi vsled
zblizanja mednarodnega položaja lahko
dosegli vse, kar smo zahtevali. V Rapalu
smo minister Bononi, jaz in kasneje mini-
strski predsednik imeli vedno pred očmi
ne samo potrebo, doseči zadovoljivo teri-
torialno rešitev, ampak odpraviti političen
položaj, katerega so zastupili neizogibni
dogodki in obžalovanja vredna nesoglasja.
Že meseca julija sem v sporazumu z mini-
strskim predsednikom v Spaji predložil dr.
Trumbiću glavne pogoje sporazuma in mu
razložil interese, da hoče Italija pomagati
novi kraljevini. Dal sem mu tudi razumeti
teritorialne potrebe Italije, ki jih nikakor
ne moremo opustiti. V Rapalu je bil od-
por jugoslovanskih delegatov dolg in živa-
hen. Toda to, kar se nam je z nekatere
strani očitalo, je za nas le častno. Nismo
barantali v navadnem pomenu besede. Po-
oblaščenec sosednje države smo dali

razumeti, kako velika nevarnost bi pretila njihovi državi, ako bi italijanski politiki kazala odločno sovraštvo. Razložili smo jim natanko, da bi akcija Italije razkrojila jugoslovanske čete, ako bi nas, dasi tega ne bi hoteli, do tega privedel tok dogodkov. Akcija Italije bi imela hitre uspehe, ki bi pa bili katastrofalni za belgrajsko vladu, akopprav bi te žalostne posledice v bližnji bodočnosti občutili mi sami. Z druge strani pa smo jugoslovanskim delegatom predložili veliko prednost, ki bi jo imel direktni in odkritosrčen sporazum med Rimom in Belgradom. Jugoslovanski delegati so vse to končno uvideli in se z nami sporazumeli. Italija je zmagala in je postopala v smislu svoje rimske preteklosti, ki ji ni diktirala zakona, oprtega na nasilje, ampak ki ji je kazala pot, ki jo zahteva skupna sreča. Srbski zastopniki so dkritosrčno priznali, da se od Italije ne sme odtrgati 400.000 in še več Slovanov, ki so tekomo stoletij prišli tostran Alp. Z globoko žalostjo, toda uverjeni, da služi interesom domovine, smo se odrekli zgodovinskim pravicam do pokrajin, ki vso svojo slavo črpajo iz stoletnih sledov, ki jih je tam pustila država sv. Marka. — Hkrati smo sklenili sporazum, na podlagi katerega si bosta obe vladi obojestransko politično in diplomatsko pomagali v primeru nevarnosti, ki bi jo utegnil imeti povratek Habsburžanov. — V teku so priprave za sklenitev še drugih sporazumov med obema vladama, ki bodo imeli velik pomen, zlasti z gospodarskega stališča, pa tudi političnega. — Rekli so, da je bil trenotek za sporazum slabo izbran; sedaj pa pravijo, da bi morali, ker je bil trenotek tako ugoden, ugrabiti tuje pokrajine in zediniti z Italijo množice tujcev. Dejali so mi, da Jugoslovenci ne bodo nikoli obnovili pogajanj Italiji in da bi jim s sklonjeno glavo jaz moral iti nasproti in se z njimi eniti v kaki tuji prestolici, ki bi jih protežirala; toda oni so takoj prišli v Italijo. Menili so, da bodo Jugoslovenci zahtevali Sočo, toda oni niso niti trenotek sanjali o tem, da bi z neiskrenimi besedami zmanjšali resnost in dostojanstvenost rapalskega obiležja. Pravili so, da bodo volitve razbile novo državo, pokazale pa so, da je velika večina zanje.

Napram posameznim govornikom, ki so izjavili svoje dvome nad obstojem nove jugoslovanske države, — je izjavil italijanski zunanji minister, da dobro ve, da pričakujejo na Reki razkroja Jugoslavije ter da se na to dela, more pa izjaviti, da ni uvod k rapalski mirovni pogodbi nobena prazna fraza. Ustvaritev nove države je najboljša in najvarnejša jamstvo italijanske zmage. Brez te države bi bil italijanski značaj Reke vnovič ogrožen in bi se imperijalizem Habsburgovcev kmalu zopet dvignil proti Trstu. Ne prikriva ti težkoč nove države, toda spominja se pri tem, kaj je Evropa govorila v letih 1860 in 1862 o Italiji. Če tudi bi nastala hrvatska kriza, — upa, da se to ne bo zgodilo, kajti v jugoslovanskih zmešnjavah vidi le stari duh Avstrije, — in če tudi bi čakale Jugoslavijo še hujše preizkušnje, se Italija svesta si svoje bodočnosti, strinja v tem, da je vendarle prav storila, da se je napram mlademu in zdravemu sosednemu narodu izkazala dobrohotno, ker je poklican od usode, da uresniči prerokbe Mazzinija. Napram govornikom, ki so opozarjali na podedovano sovraštvo Hrvatov in Slovencev proti Italiji, je izrazil minister svoje prepričanje v zmago svobodnega italijanskega duha. Nas je 40 mil. Italijanov, je izjavil minister, ter hočemo delati v miru; s tem iztrebimo iz našega organizma vse napačne kali anarhizma, naj se pojavi na katerikoli strani. (Živahno odobranje.) Zasedujemo program ekspanzivnosti italijanskega vpliva, ki pa vendar ne bo nikdar pomenjal zatiranje drugih.

Pred glasovanjem je izjavil ministrski predsednik Giolitti, da mora priti mnenje senata jasno do izraza, ker je potrebno, da prodre glas senata na Reko. Opozarjal je na to, da se morajo interesom Italije podrediti vsi drugi. Izjavil je, da sprejema dnevni red, po katerem senat odobrava pogodbo v prepričanju, da pomenja pričetek odkritega in trajnega mira. — Dnevni red je bil v poimenskem glasovanju sprejet s 262 proti 22 glasovom. Predloga o ratifikaciji rapalske pogodbe je bila nato sprejeta z 215 glasovi proti 29 glasovom.

Bombni atentat v rumunskem senatu.

Rumunski senat je bil dne 9. decembra t.l. pozorišče bombnega atentata. O tem poročajo rumunski listi:

Ob tri četrti na 3. uro popoldne, v trenutku, ko je hotel predsednik senata general Coanda otvoriti sejo, se je začel za predsednikovim hrbtom silen pok. Dvignili so se plameni. Vse to se je zgodilo za stolom predsednika, ki se nahaja pod kraljevo ložo. General Coanda je takoj obležal v mlaki krvi. Justični minister Greceanu, ki je ravno govoril s senatorjem Biro Gheorghianem, se je tudi zgrudil na tla. V istem hipu je padel tudi veliko

varaždinski škof Dimitrij Radu, na glavo zadet od drobca bombe, mrtov na tla. Več senatorjev je bilo težko ranjenih, med njimi škof Nyson Ciorogarin, senator Spiru Gheorghin in prometni minister Valeanu. Večje število senatorjev je pa lahko ranjenih.

Justičnega ministra Greceanija so težko ranjenega prepeljali v sanatorij in ga takoj operirali. Stanje generala Coande se je poslabšalo. General Coanda je bil sicer takoj operiran, toda rana je zastrupljena. Škof Ciorogarin je ranjen na levi rami. Bil je operiran. Truplo škofa Raduja so balzamirali in ga bodo prepeljali v Veliki Varaždin.

Atentat je izvršil najbrže kak nor človek. Policija je takoj prišla vse sluge senata in aretirala dva zidarja, ki sta bila tam zaposlena. Preiskava je dognala, da je bila bomba opremljena z uro, ki je bila naravnana na dotičen čas. Uvedli so natančno preiskavo, da doženejo, kdo je položil bombo.

Češko-slovaška.

NEMSKA OBSTRUKCIJA V ČEŠKI ZBORNICI.

LDU Praga, 18. decembra. (DKU) V nadaljnjem poteku se poslanske zbornice je prišla na vrsto predloga o podržavljenju zasebnih železnic. Poslanec Lodgman je predlagal, naj se ta predmet odloži z dnevnega reda, kar pa je večina odklonila. Nemci so uprizorili hrupno obstrukcijo, tako da se je morala seja prekiniti. Ko se je ob 1. uri ponoči seja zopet otvorila, je govoril poročevalec odseka o tej predlogi. Izvajanje poročevalca so motili nemški meščanski poslanci s hrupnimi medkljici ter z razbijanjem po klopih ter se je morala seja vnovič prekiniti. Po odmoru 10 minut se je seja zopet otvorila. Kljub temu se je hrup nadaljeval. Med govorom češkega govornika so planili nemški meščanski poslanci k govorniškem odru, da bi onemogočili nadaljnjo razpravo, kar pa so jim onemogočili češki poslanci in parlamentarna straža. Pred glasovanjem so nemški meščanski poslanci zapustili dvorano, nakar je bila predloga sprejeta. Poslanci Kalina, Scholli in Patzelt so bili izključeni od petih sej, poslanca Jung in Knirsch, ki sta že vdrugič izključena, pa od 20 sej. Predsedstvo si je pridržalo pravico, vložiti pri državnem pravdnstvu ovadbo proti nekaterim poslancem, ki so poškodovali državno lastnino, kar je izzvalo burno odobravanje pri čeških poslancih. Seja je bila zaključena ob 2. uri ponoči.

PO POLOMU ČEŠKIH KOMUNISTOV.

LDU Praga, 17. dec. (DKU) Brnsko »Lidove Noviny« prinašajo naknadno poročilo o izgonu komunistov iz brnske elektrarne »Oslava«. Pri tem je prišlo v bližini elektrarne da prave bitke s komunisti, ki so po drugem napadu pričeli bežati. Pri streljanju sta bila dva komunisti usmrčena, šest pa ranjenih, od teh eden smrtnonevarno. 60 komunistov je bilo ujetih; zaplenili so jim tudi vse strojnice. V poboju z orožništvom sta bila tudi dva komunisti ustreljena.

Razna poročila.

ALBANSKI IN JUGOSLAVIJA.

LDU Belgrad, 17. decembra. (ZNU) Nova albanska vlada v Tirani, ki ji predseduje Elez beg Brioni, je sporočil vladi v Belgradu, da hoče živeti z nami v prijateljskih razmerah in da hoče varovati dobre sosedne odnose. Obenem je obvestila jugoslovansko vladu, da obžaluje nemile dogodke, ki so se pripetili letos na jugoslovansko-albanski meji.

STAVKA DRŽAVNIH NAMEŠČENCEV NA PRIMORSKEM.

LDU Trst, 17. dec. Stavka državnih srednješolskih učiteljev in profesorjev traja dalje. Stavka državnih učiteljev meščanskih šol je končana. Stavka državnih nameščencev, ki traja danes že peti dan, se nadaljuje kompatno tukaj in po vsej Juljski Benečiji.

RUSIJA PRIPRAVLJENA NA VOJSKO.

LDU Kodanj, 17. decembra. (Dun. KU) Kakor javljajo listi iz Moskve, je izjavil na neki konferenci tajnikov vseh moskovskih komunističnih skupin Trocki, da namerava ententa zapaliti v Moskvi nov požar. Rusija ne želi vojne, vendar pa je vedno pripravljena, da vojno izvojuje. Znižala je sicer število svojih divizij za dve petlini, ne pa število bajonetov. Rusija namerava prirediti tečaje za izvežbanje nekaj tisoč častnikov.

PLEBISCIT V ŠLEZIJI.

LDU Berlin, 17. decembra. (Dun. KU) »United Telegraf« doznava iz Pariza: Poslaniška konferenca je glede glasovanj v Gorenji Šleziji sklenila, da v smislu predlogov, stavljenih v Londonu, pripusti, da glasujejo oni, ki so rojeni v Gorenji Šleziji v svoji domovini, vendar pa 15 dni za onimi, ki so tam naseljeni. Privoljenje delegata Sforze, ki se še ni izjavil, je nedvomno.

STAVKE NA DUNAJU.

LDU Dunaj, 18. dec. (Dun. KU) Listi javljajo, da se je stavka natakarijev po-

ostrila. Natakariji so sklenili, raztegniti stavko tudi na VI., VII., VIII. in IX. okraj, nakar so lastniki gostilen in kavarn v II., III., IV. in V. okraju sklenili, odpustiti pomožne natakarije. V prvih devetih okrajih na Dunaju bodo od danes dalje vse gostilnice in kavarne zaprte. Če do srede ne bo dosežen sporazum, bodo natakariji do tedaj gotovo že pritegnili v stavko vse dunajske tovariše.

LDU Dunaj, 18. decembra. (Dun. KU) Listi javljajo, da je stavka v zavodu za kovanje denarja končana. Trije delavci, ki niso hoteli vstopiti v socialno-demokratsko organizacijo, so dobili dopust. Glede ostalih zahtev se je dosegel kompromis.

LDU Dunaj, 18. decembra. (DKU) Gostilničarji, kavarnarji in hotelirji so sklenili na svojem zborovanju, da odpovedo z 18. t. m. svojim nastavljenjem službo z odpovednim rokom sedmih dni.

LDU Dunaj, 18. decembra. (DKU) Stavka pismonoš in poštnih šoferjev je končana. Vlada je ugodila njihovim materialnim zahtevam.

SMRTNA OBSODBA.

LDU Budimpešta, 18. dec. (MKU) Državni sodni dvor je kot preki sod obso-dil morilca policista Solte, Emeriha Meszarosa, na smrt na vislicah. Meszaros je zaprosil za pomiloščenje.

POTRES V PEKINGU.

LDU Washington, 18. dec. (Brezlično.) Včeraj zvečer je bil v Pekingu močan potres. O človeških žrtvah še niso došla nobena poročila.

Politične novice.

+ Gorostasna neinformiranost. Ruski begunec Peter Naumov je poslal iz Ljubljane v Pariz dopis, ki ga belgrajska »Tribuna« deloma ponatiskuje. Da črpa ta gospod Rus svoje informacije le iz svoje bogate fantazije in morda še iz kakšnega najobskurnejšega demokratskega vira, naj služijo v dokaz ti-le njegovi izumi: »Slovenec je vsega okoli pol milijona.« Malo nas je, pa g. Naumovu nas je še za polovico preveč, menda zato, ker smo katoliškega veroizpovedanja. Saj trdi: »Ali Slovenci so katoličani, a rimska kurija ne trpi neodvisnih Slovanov in klerikalna stranka je začela svoj posel. Ona je že pokazala svoje zobe o priložnosti plebiscita na Koroškem, kjer se je brez ozira na nesumljivo premoč slovenskega elementa glasovanje izvršilo v korist priklopitvi k Avstriji. Zdaj je bilo volilno geslo klerikalcev odcepljenje — Slavonije od Jugoslavije z razumevajočim ujedinenjem z Avstrijo ad majorem gloriam ecclesiae.« Česa vsega niso ti ubogi katoličani krivi, Celo plebiscit so zapravili, menda s tem, da so pripadniki Ljudske stranke na Koroškem glasovali za Jugoslavijo, ljudje pa z Naumovim kulturnim naziranjem pa po pretežni večini za Avstrijo. Ne bi Naumovu nič škodovalo, če bi malo preiskal, kako so agitirali na Koroškem nekateri njegovi rojaki-begunci, ki so na Koroškem življali slovensko gostoljubnost! Kdo pa je sploh ta Naumov, ki si upa podtikati »klerikalcem« taka volivna gesla in te svoje fantazije — ako niso zlobnosti — pošiljati še v širni svet v — škodo ugleda naše države. Če bode inozemstvo take informacije čitalo, bo res verjelo, da je pri nas habsburško gibanje. To ima za zahvalo država za slovansko gostoljubnost!

+ Posvet na dvoru. LDU Belgrad, 17. decembra. Ob pol 6. uri zvečer je bil na dvoru dr. Hrasnica, ki je poročal regentu o stališču, ki ga zavzema muslimanska stranka napram ustavi, agrarnemu vprašanju in poslovniku. Ob 6. uri 30 min. je bil v isti svrhi na dvoru pri regentu predsednik socialdemokratskega kluba Etbin Kristan.

+ Verifikacijski odbor. LDU Belgrad, 17. dec. Danes je bila seja verifikacijskega odbora, ki je trajala do 7. zvečer. Izmed mandatov, o katerih se je razpravljalo, ni bil še noben ovržen. Potrjen je bil mandat ministra dr. Krizmana v varaždinskem volivnem okrožju, proti kateremu je nastopil dr. Šurmin. Z ozirom na pritožbe socialistov proti volitvam v subotiskem volivnem okrožju se ni še ničesar sklenilo ter je razprava bila odložena za tri dni, dokler ne pridejo zahtevana poročila iz Subotice. Predlagalo se je, naj bi se Juraj Biankini, dr. Subotič in Ante Jagić sprejeli začasno v konstituantu kot poslanci iz okupiranega ozemlja. Verifikacijski odbor je sprejel ta predlog, proti kateremu pa so nastopili komunisti in zastopnik Jugoslovanskega kluba dr. Hohnjec. Vsekar bo to vprašanje prišlo pred skupščino, ki bo odločila, ali se navedeni trije dalmatski poslanci optirajo ali ne.

+ Radičevi delegati v Belgradu. LDU Belgrad, 17. dec. Danes so zastopniki Radičeve seljačke stranke obiskali Jugoslovanski klub, muslimansko organizacijo, zemljeradnike in republikanski klub. Radičevi zastopniki so prišli v Belgrad radi informacij ter da tukajšnjim poslancem obrazložijo stališče svoje stranke. Za pogajanja še nimajo nobenega mandata. O

dobljenih informacijah bodo poročali sestanku zaupnikov svoje stranke v Zagrebu, ki bo določil smernice za pogajanja Radičeve stranke z ostalimi parlamentarnimi skupinami v Belgradu. Vtis, ki so ga dobili Radičevi odposlanci v Belgradu, je ugoden ter obstoji upanje, da bodo v kratkem prišli v Belgrad tudi ostali poslanci Radičeve stranke, da sodelujejo v konstituantu.

+ Občni zbor jugoslovanskih železniških uradnikov se vrši danes dopoldne v Ljubljani. Po dolgih letih spanja se bo to društvo, ustanovljeno v Trstu, sedaj na novo organiziralo. V društvo so za sedaj organizirani le še slovenski železniški uradniki; vendar pa hoče društvo svoj delokrog širiti po celi državi. Mi to društvo, kakor vsako smotreno in zdravo stanovsko organizacijo pozdravljamo. Vemo in poznamo težnje ogromne večine uradništva in tudi železniškega; zato nam tudi ni tuje mnenje železniškega uradništva o centralističnih poskusih, ki so prav tako šiba za uradništvo samo kakor za narodno celoto. Toliko bolj smo se začudili, ko smo brali v zadnji številki društvenega glasila »Časopis jugoslovanskih železniških uradnikov« članek »Kaj hočemo«, v katerem je med drugim rečeno: »Po dvestoletnem obstoju svobodne domovine smo spoznali, da se državni upravni ustroj vse prepočasno razvija. Ni temu kriv Belgrad, ne naši narodni bratje Srbi; krivda tiči po našem mnenju v tem, da je naša država podedovala ozemlja, ki so imela razne upravne sisteme, ki jim manjka duh enotnosti. Umevno je, da treba razlike, ki obstajajo v sistemih raznih pokrajinskih uprav, odpraviti in šele ko bo uprava v vsej državi kolikor se da zenačena, bo mogoče misliti na enotno krepko vodstvo iz edino mogočega središča države: Belgrada. Tedaj bo Belgrad brezdvomno kos svoji nalogi in bo uredil tok upravnega ustroja tako, kakor bo za veliko državo najbolje. Prepričani smo, da bo Belgrad za osrednje vodstvo in upravo celega državnega ustroja našel s sodelovanjem odličnih strokovnjakov troedinega našega naroda sredstva in pota, da se bo organizem naše države čim prej povzpел z današnje višine na čim popolnejšo stopnjo.« — Pravcata apoteoza centralizma! Ali bo to železniškemu uradništvu prav? Ali ne tepe centralizem tudi uradništva? Ali moremo v doglednem času pričakovati zboljšanja razmer? O tem naj se gg. železniški uradniki pomenijo na občnem zboru pri 8. točki dnevnega reda!

Dnevne novice.

— Pomagajte našim bratom Rusom! V Strnišče pri Ptujju je prišlo tisočtristo ruskih beguncev raznih stanov, med njimi otroci in ženske. Nahajajo se ti reveži v srce pretresujočem položaju, nimajo perila niti ne obleke, žlic niti jedilne posode. Celobosih je več. Med njimi se nahaja 35 bolnikov. Iskreno prosimo naše brate in sestre ter apeliramo na njih slovansko srce: pomagajte tem nesrečnejem, žrtvuje od svojega imetja kar in kolikor morete, ter darujte za ta plemeniti namen. Človek trpi, brat strada, je lačen, bos in bolan. Ali se sme tu še vprašati: čemu? Zakaj? Kdo? Najnujnejše se potrebuje žlice, skledice, estvin in perila. Ako vsak le en komad žrtvuje, bo že veliko pomagano, bo marsikatero življenje rešeno. Pokažimo, da imamo i mi, od celega sveta zapuščeni in zapostavljeni — zlato slovansko srce, ki zna solze sušiti in resnično pomagati. Vse darove prosimo poslati v našo pisarno, Jurčičev trg 3, med 10—12 in med 3—5 pop. Listi pa se v imenu človekoljubja naprošajo, da te vrstice ponatisnejo. — Za »Ruski kružek«: Terezina Mihajlovna Jenko.

— Vseled izbruha stavke rudarjev v premogovnem revirju Trbovlje izostanejo od jutri, dne 19. t. m. dalje do preklica naslednji redni osebni vlaki:

Na progi Maribor—Ljubljana:

Vlak št. 44 z odhodom iz Ljubljane ob 11.57 in prihodom v Maribor 16.26; vlak št. 45 z odhodom iz Maribora 11.16 in prihodom v Ljubljano 15.45.

Na progi Maribor—Prevalje: Vlak št. 415 z odhodom iz Maribora gl. k. ob 5.30 in prihodom v Prevalje 7.49 in vlak št. 414 b z odhodom iz Prevalj ob 14.57 in prihodom v Maribor gl. k. 17.10.

Na progi Maribor—Št. Ilj: Vlak št. 52 b z odhodom iz Maribora ob 19.54 in vlak št. 53 b z odhodom iz Št. Ilja ob 20.07.

Na progi Ljubljana—Borovnica: Vlak št. 67 z odhodom iz Ljubljane gl. k. ob 18.20 in vlak št. 68 z odhodom iz Borovnice ob 19.12.

Na progi Zidanmost—Zagreb: Vlak št. 515 z odhodom iz Zidanmosta ob 14.17 in prihodom v Zagreb ob 16.55 in vlak št. 516 z odhodom iz Zagreba ob 9.52 in prihodom v Zidanmost ob 12.34.

Na progi Pragersko—Ptuj: Vlak št. 247 z odhodom iz Pragerskega ob 8.37 in vlak št. 255 z odhodom iz Pragerskega ob 18.12 ter vlak št. 226 z odhodom iz Ptujja ob 10.31 in vlak št. 254 z odhodom iz Ptujja ob 20.07.

— Na izrednem zborovanju organizacije vojnih invalidov, ki se je vršilo te dni v Belgradu, je bilo sklenjeno, da se sprejete resolucije izroče predsedniku konstituantu. V tej resoluciji naglašajo invalidi, da se do danes še ni ničesar stvarnega uredilo za rešitev invalidskega vprašanja. Izraža upanje, da bo ustavotvorna skupščina to važno vprašanje rešila tako, da bodo invalidi zadovoljni in da se bo dvignila državna avtoriteta.

— **Ljudsko štetje preloženo.** Poverjeništvu za socialno skrbstvo objavlja, da se je ljudsko štetje odgodilo po odredbi ministra za socialno politiko št. 1509 na 31. januarja 1921.

— **Stenski koledar za leto 1921** je izdal Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Na drobno stane K 10.—. Trgovci dobe pri naročilu 300 komadov 30 odstot., pri 200 kom. 25 odstotkov, nad 100 komadov pa 20 odstotkov popusta. Tiskarna razpečava koledarje le na debelo!!

— **Železniška nesreča.** Na progi Špilje — Radgona je trčil 17. t. m. ob pol 11. ponoči pri kilometrskem znaku 2,5 v bližini Gersdorfa osebni vlak v tovorni vlak. Od železniškega spremljevalnega osebja je bila 1 oseba ubita, oba strojevodja pa sta bila težko ranjena, nekaj železničarjev osebnega vlaka je bilo ranjenih. Več vagonov je skočilo s tira ter so se razbili. Iz Gradca se je pripeljal na mesto nesreče pomožni vlak, kakor tudi ambulanca prostovoljne reševalne družbe.

— **Za rezervne častnike.** Glasom objave komande IV. armijske oblasti v Zagrebu z dne 16. dec. 1920 je minister za vojno in mornarico z dne 1. dec. 1920, MM FA. Br. 14.528, odredil, da vsi rezervni častniki prejšnje avstro-ogrske in bolgarske vojske, ki so sedaj jugoslovanski državljani in ki doslej še niso predložili prijav za sprejem v našo vojsko, te prijave v zmislu navedbe ministrskega sveta z dne 20. dec. 1918, Pov. FDJO. Br. 16.584, predložijo pukovskim okružnim komandam najkasneje do 1. februarja 1921. Poveljniki pukovskih okružnih komand bodo te prijave po njihovem prejemu dostavljali ministrstvu za vojno in mornarico rednim putem.

— **Surovi nemški orožniki.** Iz Guštanja poročajo: Dne 10. t. m. ob 15. uri je orožnik Anton Ottowitz v hiši pd. pri Hrastu pozval Jurija Olinika, naj gre z njim na orožniško postajo v Hrastu. Olinik je pustil delo in se odzval pozivu. Pri Hrastu ga je orožnik Ottowitz predstavil tamšnemu okoliškemu nadzorniku v službenem lokalu. Ta ga je v skrajno surovem tonu vprašal, kako se je na predvečer v gostilni Železnik v Libučah izrazil glede »Prügelbande« v Šmarjeti in o groznjah napram orožnikom. Olinik je hotel pojasniti zadeve, toda še po prvih besedah mu je okrožni nadzornik dal klofuto, nato pa še pet, vse to v službenem lokalu, kjer so bili navzočni še trije drugi orožniki, med njimi Ottowitz, ki pa so vsi molčali. Olinik ni prišel več do besede, samo dejal je, da orožnik nima pravice klofutati. Nato mu je okrožni nadzornik dal še dve klofuti in zaupil: »Marsch hinaus, Sie Mistkerl!« Pri tretji klofuti je Olinik začutil, da je na desnem ušesu izgubil sluh.

— **Za avtomobiliste.** V zadnjem času se je dogodilo več nesreč radi prehitre vožnje avtomobilov, pri katerih so bile nekatere osebe smrtno poškodovane. Da se take poškodbe na zdravju in blagu ne povzročijo oziroma omeje na minimum, se opozarja na določbe navedbe ministrstva za notranje zadeve z dne 28. aprila 1910, drž. zak. št. 81 in ukaza deželnega predsednika na Kranjskem z dne 2. julija 1904, dež. zak. št. 11 v kolikor ni ta razveljavljen po ministrski naredbi: V §§ 45. in 46. gornje navedbe je določena histrost za vožnjo skozi vasi, trge in mesta in na prostem ter pri posebnih okoliščinah (megla itd.). Ta histrost ne sme biti večja ko 15 km oziroma 45 km na uro. Prestopki določil prej citirane navedbe in ukaza se kaznujejo po kaz. zak. oziroma ministrski naredbi z dne 30. sept. 1857, drž. zak. št. 198. Policijskim oblastvom je naročeno, da strogo pazijo na promet z avtomobili in motornimi kolesi. — Deželna vlada za Slovenijo, poverjeništvu za notranje zadeve.

— **Poizvedba.** Kdo bi vedel kaj povedati o Francetu Sivic, ki je služil pri 27. Lir. 13 stotniji, vojna pošta 48? Pogreša se od meseca novembra leta 1914 od bitke pri Lvovu. Kdor bi kaj vedel o njem, naj blagovolji sporočiti njegovi materi Apoloniji Sivic, Iška vas št. 12, pošta Ig pri Ljubljani. Stroški se povrnejo.

— **Odvajanje.** Profesor Hirsch v Berlinu, predsednik družbe za javno zdravstvo, je dognal, da je »Franz-Josef« grenčica zanesljivo razredčujoče in mlo odvajajoče čistino sredstvo.

Ljubljanske novice.

Ij »Učenjak«, veseloigra v 3 dejanjih uprizori danes zvečer ob 8. uri v Ljudskem domu SO, Ljubljana. Vstopnice se dobe danes od 10.—12. in od 3.—5. v sobi SDZ, II. nadstr. in zvečer od 6. naprej pri večerni blagajni v Ljudskem domu. Vabimo!

Ij Slovensko marionetno gledališče otvori v veliki dvorani Mestnega doma svojo drugo sezono v nedeljo, dne 19. decembra s tridejansko burko »Začarani prince« in novim prologom. Vršili se bosta dve predstavi z enakim sporedom in sicer ob 3. in pol 6. uri zvečer.

Ij Šentjakobsko prosvetno društvo priredi danes zvečer ob 6. uri sklopično predavanje: »Kako si je človek osvojil zračne višave.« Vabimo!

Ij Posiv vsem vpokojencem, invalidom in vdovam ter sirotam južne železnice. Vsi imenovani se pozivljate, da se udeležite v torek, dne 21. decembra ob pol deseti uri dopoldne shoda v Mestnem domu. Gre za dosego draginjske doklade. Smo na robu prepada. Udeležba vseh nujno potrebna, ker naše trpljenje je priklopelo do vrhunce. — Odbor.

Ij Ljudski oder v Ljubljani. V torek, dne 21. decembra se vrši ob 8. uri zvečer v prostorih Ljudskega odra reden in nujen sestanek vseh igralcev Ljudskega odra. Ker je ta sestanek obenem poslovilni večer predsednika g. Bevka, se prosi, da se sestanka vsi polnoštevilno in točno udeležijo. Radi gotovega pomenka naj pridejo vsi že ob pol osmi uri v pisarno. — Odbor.

Ij Stanovanjski sosvet razpuščen. (Uradno) Poverjenik za socialno skrb v Ljubljani je z odlokom št. 2204 z dne 18. decembra t. l. razpustil stanovanjski sosvet pri drž. stanovanjskem uradu v Ljubljani in razrešil člane od njihove dolžnosti.

Ij V Šentpeterskem prosvetnem društvu predava v ponedeljek 20. t. m. ob pol 8. uri zvečer stolni kaplan g. Franc Zabret. Vstop je vsakomur prost.

Ij Elizabetna konferenca pri Sv. Petru ima sejo v ponedeljek, dne 20. t. m. ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih.

Ij Klub občinskih svetnikov SLS ima sejo v ponedeljek ob pol 8. uri zvečer v Jugoslovanski tiskarni.

Ij Samoumor. V soboto popoldne ob 2. uri se je na svojem stanovanju v Trnovem ustrelil v čelo mesarski mojster gosp. Andrej Podkov. Kaj je povzročilo samoumor, se ne ve in je naravnost zagonečno. Gospod Podkov je bil še okoli opoldneva v gostilni pri Zlati ribi, kjer je bil vesel in se je zabaval. Smrtno nevarno ranjenega g. Podkova so prepeljali v bolnišnico, ko so ga nesli z voza na kirurški oddelek, je umrl.

Ij Pogon na izkoriščevalce izseljencev. V policijskih zaporih ljubljanskih je zaprtih več »gospodov«, kateri so se pečali s posredovanjem vožnih listkov izseljencev v Ameriko, toda so posredovali tako, da je postal pozoren na nje gospod revirni nadzornik Habe in poizvedoval, dokler ni nabral proti njim toliko gradiva, da je mogel seči v sršenovo gnezdo prebrisanih tičkov: izkoriščevalcev izseljencev. Ker cela zadeva še ni popolnoma dozorala, si podrobno poročilo še pridržimo.

Ij Ljubljanski trg. Pred prazniki je postalo tržno življenje zelo živahno. Promet na trgu je vsled nakopičenega snega zelo oviran. — Mesa vseh vrst je v izobilju po prejšnjih cenah. Tudi stojnice, ki prodajajo cenejše goveje meso, imajo večje množine blaga. — Perutnine je na trgu dovolj. — Jajca so izredno redka in se kupujejo že v prvih jutranjih urah. Cena je 4 K za kos. — Špecerijsko blago kaže počasno padanje cen za nekatere predmete. — Sadni trg je zelo dobro založen. Cena je ostala stara. Ker bo sedaj pred prazniki prodaja in dovoz blaga na trg zelo živahen, se stranke opozarjajo, da zelo dobro pogledajo, kaj kupijo in v slučaju osleparjenja zadevo nemudoma naznanijo.

Ij Važno za člane »Samopomoči« v Ljubljani. Predsedstvo gospodarske zadruge za javne nameščence in vpokojence »Samopomoč« v Ljubljani je o priliki božičnih praznikov sklenilo, oddajati svojim članom različno blago po znižanih cenah. Predvsem se bode oddajala prvovrstna banaška moka 00 ostra za pecivo po 16 K 50 v. za kg. Dokler ni večje zaloge, se bode oddajala na vsako izkaznico oziroma družino 10 kg te moke. Zadruga ima v zalogi tudi moko za pecivo 0 po 16 K in moko za kruho po 15 K za kg v poljubni množini. Nadalje nudi svojim članom: koruzno moko po 6 K, pšenični zdrob 16 K 50 vin., sladkor 1a po 58 K, 1la po 53 K za kg, rozine 80 K kg, cvebe 46 K kg, mandlje 92 K kg, nezglušene mandlje 20 K kg, rožiče 20 K kg, kavo »Ceylon« po 96 K kg, kavo »Perle« 96 K kg, kavo »Santos« 56 K kg, kavino primes »Enrilo« po 24 K kg, riž 1a 30 K kg, mlo zeleno 26 K kg, marmorirano kos 8 K kos, rumeno 8 K kos, sveče: komad 2 K 60 vin. komad, 3 K 50 vin. in 4 K, božične sveče 80 vin. komad, testenine 24 K kg, orehi 16 K kg, mast 1a topljena 56 K kg, olje liter 78 K, kis liter 4 K 50 vin., slivovko liter 60 K, prvovrstni rum liter 60 K, petrolej liter 25 K, slanino kg 46 K, smokve kg 21 K itd. — Priporočamo tudi blago za obleke zlasti prvovrstno brnsko sukno za moške in ženske obleke, dokler je še kaj zaloge. Svoji članom, ki so aktivni definitivni javni nameščenci, dovolimo odplačevanje v mesečnih obrokih. Dotična naročila je podti v zadevni pisarni pismeno ali ustmeno vsaj do konca tega meseca.

Najnovejša poročila.

SOZALNICA JUGOSLOVANSKEGA KLUBA.

Belgrad, 18. decembra. (Izvirno.) Jugoslovanski klub je danes poslal zagrebškemu nadškofu dr. Bauerju nastopno brzojavko: Radi izgube škofa dr. Mahniča, učitelja, voditelja in prvoboritelja Hrvatov in Slovencev, ki jo v teh usodnih časih težko občuti vse katoliško ljudstvo Jugoslavije, izraža svoje najgloblje sočustvo vanje — Jugoslovanski klub. Danes je imel dr. Korošec v tukajšnji katoliški cerkvi svečano zadušnico za pokojnega dr. Mahniča.

DEBATA O DRAGINJI V JUGOSLOVANSKEM KLUBU.

Belgrad, 18. dec. (Izvirno.) Jugoslovanski klub je danes nadaljeval debato o draginji, ki so se je udeleževali njegovi poslanci iz vseh pokrajin.

NADZORSTVO — FINANČNIH DELEGATOV.

Belgrad, 18. decembra. (Izvirno.) Radi nezaupanja v poslovanje pokrajinskih finančnih delegatov, je imenoval finančni minister posebne pomočnike ministrskih delegatov, ki imajo nalogo, da nadzirajo poslovanje finančnih delegatov. Imenovani so sami Srbi. Za Zagreb je imenovan Sima Gruič, za Ljubljano pa Peter Milojković.

SAMO DVE VLADNI STRANKI?

Belgrad, 18. decembra. (Izvirno.) Rešitev krize danes ni napredovala. Načelniki so poročali klubom o včerajšnjih pogajanjih. Za sedaj sta samo dve stranki v celoti pripravljeni sestaviti vlado, in sicer radikalci in demokrati. Nobena druga stranka se ne strinja z vsemi glavnimi točkami ustavnega načrta. Radi tega so potrebna nadaljnja pogajanja.

PASIČ IN DAVIDOVIČ NA DVORU.

Belgrad, 18. dec. (Izvirno.) Danes se je na dvoru nadaljevalo posvetovanje glede sestave nove vlade. Najprej je bil na dvoru Nikola Pašić, za njim pa Ljuba Davidović, ki je izjavil, da bi bilo potrebno, najprej se sporazumeti glede ustave. Šele na podlagi tega sporazuma naj bi se sestavila vlada. V parlamentarnih krogih trdijo, da se bo položaj hitro razjasnil. Davidović je izrazil mnenje, da bi ne bilo primerno, ako bi v novo vlado vstopil Stojan Protić, ker stoji še vedno na stališču svojega ustavnega načrta. Regent Aleksander je izjavil Davidoviću, da še ni nikomur poveril mandata za sestavo nove vlade.

RADIČEVCI PRI REPUBLIKANCIH.

Belgrad, 18. dec. (Izvirno.) Radičevci odposlanstvo je bilo včeraj v klubu republikanske stranke ter pri Jaši Prodancu, ki je izjavil, da bo njegova stranka podpirala zahteve Radičevce stranke, da se mora ustava izvesti po plemenskih kurijah.

POGAJANJA KLUBOV Z RADIČEVCI.

Belgrad, 18. dec. (Izvirno.) Radičevci so se danes pogajali z vsemi klubi ustavotvorne skupščine. Pri pogajanjih ni došlo do nobenega sporazuma med Radičevci in drugimi strankami, ker ima njihov poset samo informativen značaj.

SAMOSTOJNI ZA CENTRALISTIČNO USTAVO.

Belgrad, 18. dec. (Izvirno.) Včeraj popoldne je bil v dvoru na posvetovanju predsednik kluba zemljoradničke stranke Lazić, ki je izjavil, da je njihova stranka za edinstveno državo, ustavno in parlamentarno monarhijo z okrožnimi samoupravami, kakor jih predlagajo demokrati in radikalci. Klub še ni sklepal o vstopu v demokratsko-radikalno vlado. »Politika« poroča, da so poslanci samostojne kmetijske stranke iz Slovenije mnenja, da je treba vstopiti v vlado in omogočiti centralistično ustavo.

RAZPRAVE O USTAVI.

LDU Belgrad, 18. decembra. (ZNU) Skoro v vseh klubih se nadaljuje razprava o načrtu nove ustave. V nekaterih dneh bodo te razprave končane. Vse debate se v glavnem vodijo o načrtu ustave, ki ga je izdelala in predložila vlada. Demokrati ga bodo sprejeli z nekaterimi izpremembami. Tako se protivijo senatu; kar se tiče razdelitve kraljevine na pokrajine, zahtevajo demokrati, da število pokrajin ne sme biti manjše kakor 25, število prebivalstva v njih pa ne večje od 600.000. Interesantno je, da je v demokratskem klubu mišljenje o členu 12. načrta ustave deljeno in da se demokrati protivijo temu, da bi prestolonasledstvo prešlo na žensko linijo.

VERIFIKACIJSKI ODESEK.

LDU Belgrad, 18. dec. (ZNU) Verifikacijski odesek je imel danes dopoldne sklepno sejo. Sedaj se bo sestavilo poročilo tega odseka.

RADIKALCI IN USTAVA.

LDU Belgrad, 18. dec. (ZNU) Odbor radikalne stranke še ni pretresal načrta ustave. Po razpoloženju, ki vlada v radi-

kalnem klubu, se mora smatrati, da je med radikalci mišljenje o ustavi deljeno. G. Pašić je za edinstveno državo z eno suvereniteto in s pokrajinskimi samoupravami; država naj bi se razdelila na te pokrajine po gospodarskih in prometnih potrebah. G. Protić želi, da se sprejme njegov načrt ustave z devetimi pokrajinami, ne ve se pa še, ali bo g. Protić postavil zahtevo, da se mora ta ustava sprejeti, ako bi bil pozvan, da vstopi v vlado. Vendar se govori, da je Pašić na posvetovanju v dvoru izrazil željo, da tudi g. Protić vstopi v novo skupno vlado. G. Ljuba Jovanović se drži glede ustave sredine med Pašićem in Protićem. On smatra, da je treba čim najbolj zadovoljiti manjšine vseh vrst v naši državi.

TAKTIKA KOMUNISTOV.

Belgrad, 18. decembra. (Izvirno.) Iz komunistične skupine se doznava, da komunisti ne mislijo prej pristati na prisego, dokler se ne spremeni začasni poslovnik. Kakor se govori, so pripravljene onemogočiti delo tudi z obstrukcijo. Kar se tiče njihovega političnega programa, se doznava iz njihovih krogov, da so prijatelji decentralizma, samo glede organizacije svoje stranke se izjavljajo vedno za najstrožji centralizem.

IZKLJUČITEV ČESKIH AKADEMIKOV NA DUNAJU SISTIRANA.

LDU Dunaj, 18. decembra. (ČTU) Pred kratkim so bili na dunajski poljedelski visoki šoli in na eksportni akademiji izključeni češkoslovaški slušatelji. Po posredovanju češkoslovaškega poslanstva je avstrijsko ministrstvo za notranje stvari sklenilo, da se ta naredba sistira. Sedaj so češkoslovaški slušatelji na obeh imenovanih visokih šolah ravno tako enakopravni, kakor vsi drugi slušatelji.

NAPETOST MED AMERIKO IN JAPONSKO.

Dunaj, 17. decembra. (Izvirno.) Iz Washingtona se poroča, da napetost med Ameriko in Japonsko zadnje tedne znatno narašča. Nesporazum med obema državama se je kazal že od tiste dobe, ko se je Amerika branila priseljevanju Japoncev v Kalifornijo. Sedaj tekmujejo obe državi za severnoazijski trg. Japanu nedostaja premoaga in olja ter je zato zasedel severni del Sahalina, proti čemer je Amerika protestirala. Meseca oktobra je Amerika sklenila s sovjetsko vlado trgovsko pogodbo za eksploatacijo gozdov na Kamčatki na 60 let, ki je Japonska neče priznati. Trockij je izjavil, da je zakup Kamčatke za obe strani koristen. Ker je Japonska koncentrirala čete na Formosi, bo zahteval poslanik v Tokiu pojasnila.

ADMIRAL MILLO BO NASTOPIL.

LDU Split, 18. decembra. (ZNU) Iz Zadra poročajo: Millo se je odločil, da energično nastopi proti dobrovoljcem in arditom. Govori se, da se bo obsedno stanje poostriilo. Millo je izročil italijanskim novinarjem komunike, v katerem dementira, da bi bila sedaj izdana kakršnakoli naredba o evakuaciji. Ko bo prišel za to čas, se bo že prej ukrenilo potrebno za znižanje življenja in imetja Italijanov v Dalmaciji. Vlada bo šla na roko vsem onim, ki bi se hoteli izseliti iz Dalmacije.

IRSKA REVOLUCIJA.

LDU London, 18. decembra. (Reuter) Grad v Dublinu, kjer je sedež irske vlade, se utrjuje. V obližju postavljajo ovire z bodeče žice. Prenehali so malone vsi dogovori glede vzpostavitve miru na Irskem. V Dublinu so angleške čete vdrla v karmeliški samostan in ga preiskale. Potem so krenile v frančiškanski samostan, zbudile speče menihe in jih prisilile, da so vstali ter aretirale patra Dominika, kaplana bivšega župana corskega. Skupina oboroženih mož je napadla poštni voz in uplenila okoli 100 pisem. Čete se pripravljajo, da bi se polastile uradnih prostorov dublinske municipalitete. Vojaki so zgradili barikade z žičnimi ovirami v obližju municipalitete.

FEDERACIJA LITVE S POLJSKO.

LDU Berlin, 18. dec. (DunkU) »Vossische Zeitung« poroča iz Varšave, da se v poljskih parlamentarnih krogih govori o znatnem popuščanju napetosti v poljsko-litavskem vprašanju, ki stoji neposredno pred sklepom sporazuma, in sicer na podlagi federacije Litve s Poljsko, v kateri bi bila Vilna glavno mesto Litve.

BORZA.

LDU Praga, 17. dec. Devize: Amsterdam 2758.50, Belgrad 216, Berlin 119.75, Bukarešta 113.25, Solija 98.75, Curih 1358.50, Milan 308, Pariz 525.50, London 311, Newyork 86, Dunaj 12.45, Zagreb 53, Varšava 12.75, Budimpešta 12.85. Valute: jugoslov. dinarji 207, nemške marke 119.75, rum. lei 107.75, bolg. levi 94.50, švicarski franki 1354.50, ital. lire 305, franc. franki 522.50, angl. funti 309, dolarji 87, avstr. krone 12.45, poliske marke 11.75.

Dijaški vestnik.

d Vse tovariše akademike in srednješolce iz Ljubljane in okolice vabim na važen sestanek ljubljanske podružnice SDZ, ki se vrši v torek ob 16. uri v čitalnici Jugoslovanske tiskarne. Ker je sestanek izredno važen, prosim, da se ga tl. v obilnem številu udeležite. — Predsednik.

Orlovski vestnik.

Orliški krožek, Ljubljana, M. O. V ponedeljek t. j. 20. t. m. važna seja za vse članice na porti frančiškanskega samostana, točno ob pol 7. uri zvečer. Pridite vse. — Predsednica.

Cerkveni vestnik.

c Francoski katoličani, katerih ugled in moč čedalje bolj raste, so prejšnje čase nevarno framasonstvo nekoliko preveč milo sodili ter niso dovolj uvideli nevarnosti te skrivne družbe. Vojska jih je zmordila. Vsi, ki bolj globoko mislijo, so jeli zasledovati, kje je korenina neznesnega zla — svetovne vojne. Bojevniki zoper framasonstvo je zlasti odlični duhovnik Jouni (St. Augustin - Paris), papežev hišni prelat. V listu »Revue du clergé français« je objavil razpravo, v kateri pravi, da je vojna z vsemi žalostnimi posledicami zoper božji svetovni red. Med drugim omenja tudi naslednji dogodek: Meseca avgusta 1920 je pripovedovala opatinja benediktink v Maredsous v Belgiji nekemu nadškofu, ki je nato la pogovor njemu (Jouniju) sporočil, to-le: »Prav na tem-le stolu, kjer zdaj vi, gospod nadškof sedite, mi je cesar Viljem rekel: Ne jaz, ampak judje in framasoni so hoteli vojsko.« Poročevalec pristavlja: »Kar je cesar Viljem govoril ob času zmagonosnih dni, je ponavljal tudi ob razsulu in pregnanstvu.«

c Oskar Faber. Iz za časa komunistične vlade strahovlade na Ogrskem znani likvidator cerkvenega premoženja je bil hkrati s svojim pomočnikom Apáthyjem te dni obsojen na več let težke ječe. K obravnavi je bilo poklicanih več duhovnikov in predstojnikov samostanov. Faber se je svoj čas iz protestantske zopet povrnil v katoliško cerkev; nato je postal redovnik, a se je kmalu poslovil, ne da bi bil prejel višje redove. Cerkev je jel fanatično sovražiti. Med razpravo se je dogladno, da je pač pretil s smrtjo nekaterim redovnikom, drugače pa da se je do redovnic uljudno in obzirno obnašal. Od zaseženega cerkvenega premoženja si ni ničesar prisvojil ter je celo pazil, da tudi drugi niso jemali. Kazen mu je bila zelo zlažšana.

Slovo Italijanov od Koroške.

»Kärntner Tagblatt« je priobčilo v 279. št. dne 7. t. m. pod naslovom: »Vesti iz Beljaka«, to-le poročilo: »K odhodu Italijanov. V torek dne 30. novembra je napravil italijanski general Nasimben pri našem županu poslovljen obisk in v naslednjih dneh bodo zapustili zadnji italijanski vojaki Beljak in našo deželo ter domovino. Povodim ločitve Italijanov bodi dovoljen kratek pogled nazaj!

Ko je postajala jugoslovanska nevarnost akutna in so naša oblastva poklicala na pomoč Italijane (podčrtali mi) in so se ti klicu odzvali, takrat je pač marsikateri Korošec sprejel z mešanimi čustvi zasedbo naše domovine po Italijanih. Tega se našim rojakom, posebnim, ki so se borili triinpol leta nepretrgoma na južni fronti, pravzaprav ni moglo čisto za zlo vzeti. In vendar moramo danes priznati, da je bilo postopanje naših oblastev povsem opravičeno. Ni bil naslovljen apel (poziv) na »zmagovalce«, ampak na viteški narod Italijanov, in kot tak so se tudi ves čas njihovega bivanja v naši domovini pokazali. Toda ne le njihova pripravljenost z orožjem proti Jugoslaviji (podčrtali mi), ki je obvarovala Beljak pred invazijo (vpadom) po SHS četah, je bila za naše prebivalstvo koristna, ampak osobito tudi v gospodarskem oziru so nam skazovali Italijani ves čas njihovega bivanja dragocene usluge.«

V nadaljnjem dopisu se zahvaljuje dopisnik Italijanom, da so jim priskočili na pomoč z živil, ko se je ustavil dovoz od drugod. (Op. — Ravno pravi čas so odšli, ker danes so tudi Italijani na suhem in bi sami pojedli Korošcem še to, kar imajo!) Sicer pa, pravi dopisnik, da tudi Italijani niso bili prikrajšani na Koroškem, češ da so tam dobro in poceni živeli (z ozirom na valutno razmerje), pravzaprav precej, tako da so domače »rodake dostikrat preplačali in tudi vse pokupili v škodo mestnega prebivalstva. Posledice tega da se bodo občutile še dalje časa, češ da so se kmetje privadili od Italijanov plačevanih cen. — Člankar končuje dobesedno:

»Vzlic temu pa je sedaj naša dolžnost, izreči našo najtoplejšo zahvalo poslavljajočim se Italijanom za njihovo pripravljeno z orožjem, za njihovo dejansko izkazano podporo pri plebiscitu (podčrtali mi), za njihovo gospo-

darsko pomoč, za njihov dobrodelni čut, zlasti pa za njihovo neprekosljivo korektno zadržanje.

Zlasti zadnje je mnogo pripomoglo k temu, da so se uvodno omenjena »mešana čustva« mnogih naših rojakov umaknila pomirljivemu naziranju. Mi bomo ohranili navzočnost naših italijanskih gostov v naši domovini kot zgodovinski moment v vrednem spominu, pa tudi mnogi italijanski vojaki se bodo gotovo radi spominjali lepih uric, ki so jih preživeli v »Karintiji«.

Dopis nam torej potrjuje, da so bili: 1. Italijani oficijelno pozvani na Koroško, in morda ne brez vednosti ostale entente; 2. da so bili pripravljeni vsak hip z orožjem in vojaško silo nastopiti proti Jugoslaviji in 3. da so dobili Italijani na Koroškem — plebiscit! F. K.—n.

Zveza narodov.

LDU Zeneva, 17. decembra. (Dun. KU) Na današnjih dveh sejah je skupščina zveze narodov odklonila sprejem Azerbejdžana in Ukrajine ter kneževine Lichtensstein v zmislu komisijskih sklepov. Albanija je bila soglasno sprejeta, čeprav je komisija predlagala, naj se odkloni njen sprejem v zvezo narodov, vendar pa, ko so se na predlog lorda Cucila Anglija, Francija in Italija izjavile za sprejem, so tudi druge države glasovale zanj.

LDU Zeneva, 17. decembra. (Dun. KU) Proračun zveze narodov za tretje poslovno leto 1921 predvideva 21 milijonov zlatih frankov za kritje stroškov. Ta vsota se porazdeli med države po ključu svetovne poštne družbe. Ker so se male države prit-ževale nad višino zneskov, ki jih morajo plačati, bo posebna komisija drugače porazdelila deleže.

LDU Zeneva, 17. decembra. (Dun. KU) Komite splošne družbe za pospeševanje kulture je v brzojavki naprosil tajništvo zveze narodov, naj prepreči, da se dunajske umetnine zastavijo. Komite predlaga zvezi narodov, naj to vprašanje reši na drugačen način.

LDU Zeneva, 17. decembra. (Dun. KU) Druga komisija je na podlagi posebnega sklepa predlagala zvezi narodov, naj se prične o tem razprava, s kakšnimi sredstvi bi se mogla moralistična avtonomija zveze narodov postaviti pri pomožni akciji za otroke.

LDU Zeneva, 17. decembra. (Dun. KU) Zveza narodov je glede vprašanja mandatov sklenila nastopno: V zmislu mirovne pogodbe dobi Nova Zelandija tudi mandat za Samoa; Avstralija nad Novo Guinejo in nad otoki južno od Ekvatorja; Japonska nad otoki severno od Ekvatorja; Anglija nad Nauru in pa južno Afriko, Južna Afrika nad Nemško zapadno Afriko. Japonski zastopnik je izjavil, da ostane Japonska pri tem, da državljani Japonske v kolonijah ne bodo odstopili od svojih starih pravic. Mandatarji dobe administracijska pooblastila za kolonije. Vojaško vezbovanje je prepovedano. Misionarji članov zveze narodov lahko prepotujejo kolonije. Trgovina s sužnji je prepovedana. Trgovina z orožjem in municijo se postavi pod nadzorstvo. Za vsako izpremembo teh določb je optrebno privoljenje sveta zveze narodov. Pri sporih, ki se ne morejo rešiti mirnim potom in potom pogajanj, odločuje mednarodno razsodišče.

Prosveta.

pr France Bevk: »Pastirček pri kresu in plesu«. Izdala in Založila »Slomškova zveza« v Ljubljani. 64 strani. Mladinske knjižnice I. zvezek. Ovitke in vinjete je narisal Fr. Kralj. — Ta 44 otroških pesmic obsegajoča zbirka, ki jo je priredil naši mladini France Bevk, bo zelo primerno božično in novoletno darilo za naše otroke, ki jo bodo z veseljem prebrali; tudi za odrasle bo ta knjižica, kakor vsaka dobra mladinska knjiga sploh; lep vžitek. Tiskarna in založništvo sta knjigo lepo opremila, tako da bo že po svoji vnanosti ena najlepših knjig. Ilustracije v knjigi so umetniško dovršene in jo spopolnjujejo v vsakem oziru. Knjižico prav toplo priporočamo.

pr Bogoslovni vestnik. Glasilo Bogoslovne akademije, »Bogoslovni vestnik«, se bo začel razpošiljati takoj po novem letu. Izhajal bo štirikrat na leto ter stane 50 K. Radi znane draginje se časopis ne more pošiljati na vpo-gled. Zato se bo prva številka poslala le tistim, ki so že poslali vsaj nekaj naročnine, ali pa so se prijavili za naročnike. Zeleti je torej, da se še do novega leta oglasijo tisti, ki ga mislijo naročiti. Naročnino ali prijave sprejema: »Uprava Bogoslovne akademije« v Ljubljani, Rožna ulica 11.

pr Herman Wendel, »Südosteuropäische Fragen«. — To knjigo je napisal znani prijatelj Jugoslovancev neposredno pred koncem svetovne vojne. V njej opozarja Nemece na neizogibnost in zgodovinsko nujnost jugoslovanskega vstajenja in na potrebo s stališča evropskega miru, da se osamosvoje balkanske države od vsakega vmešavanja tujih držav. Posebno zanimivo je pisan odstavek o Crnogorcih, kjer razkriva pisatelj umazano sebičnost bivšega kralja Nikite, ki je sprejemal denar od petih držav in vrhu tega še slabo ločil med svojim zasebnim in državnim premoženjem, tako da je bil vladar najrevnejše dežele v Evropi eden najbogatejših knezov. Kakor roman se bere tudi razprava o Albaniji, ki jo je pisatelj, ki je bil pred vojsko štirikrat na Balkanu (v Srbiji, Bolgariji, Črni

gori in evropski Turčiji), prepotoval na konju od Prizrena do Skadra.

pr Smrti ples. (I. in II. del.) Spisal Avgust Strindberg. Prevel Adolf Robida. Režiser O. Šest. — Ljubzensko trpinčenje, porojeno iz pekla — je vodilna melodijska te grozote, ki naenkrat odkrije nečloveštvo petindvajsetletnega zakona, zgrajenega na nesoglasju. Nečloveštvo, ki je tu pravzaprav bistvo človeka, zver, ki preži v nas in se v vednem boju z njo vzpenja — in koplje kvišku, ta demon udari naenkrat z vso silo na dan. V ženski ima demon svojo domeno, mož pa mora zmagovati sebe in žensko. Razloček med moškim in žensko je, da je žensko bistvo identificirano z demonom, možki pa ima zmoglost, da ga razume in mu napoveduje boj. Ta boj je lahko obziren, plemenit ali brutalen, po okoliščinah in značaju. Tako se možki bori za človečanstvo. Žensko si premagal, kadar si ji iztrgal vsako orožje in si jo strl do brezumnosti. Da pa tudi možki v tem boju postavi ženski svojo mona nasproti tedaj, ko ga zapusti ženska sila, spada v občečloveško naravo; vendar pa ima pri moškem demonizem značaj izoliranih udarcev. Ali je slabost ali moč, da živita dva tujca, možki in ženska kakor sta Edgar in Alisa petindvajset let skupaj — in še hočeta živeti! Ne eno ne drugo, temveč človeška usoda je to — skrivnost življenja. »Eliminirajmo!« pravi Edgar, ko je zlomljen ob orđijah Alisine nečlovečnosti, zmagalec — Pir, a vendar zmagalec. »Eliminirajmo!« more reči samo tisti, ki je segel peklu do dna in spozna, da je trenutna zmagava v tem, da račun prekrizamo in začnemo znova. Kadar smo na robu groba in se pogovarjamo z brezskrajnostjo, tedaj je eliminirati lahko. Ženska eliminirati ne more, ker se ne dvigne nad sebe, le verovati more v novo življenje. Tako je mogoče po dolgem, zgolj civiliziranem življenju peklom nadomestiti s kratko dobo miru. Pa v računu je napaka, ki se ne da popraviti — ker je osnova zagrešena.

Kajti tudi možki ne eliminira! Trenotno pozabi, a ko se meje brezskrajnosti stisnejo, občuti vso ranjenost svojega človečanstva. In tako je drugi del »Smrtne plesa« življenje, ki ni več laž, življenje, slečeno vseh tančic do dejstev samih — tudi peklu to ni več. Besede »eliminirajmo« ne slišimo več, vidimo zgolj dejstva — poračunavanja. Možki se bori za svoje zadoščenje, smoteno podira vse, kar mu stoji na poti. Moža je volja in živi od nje, — ženska zver pa je ukopana; sicer še vedno zver, a ker je nad njo možka volja, je priklenjena, biti more le ženska vsakdanjega tipa, v strahu pred možko močjo se ne more razmahniti. Edgar, ta mož na robu groba, ta suženj srčnih krčev se dvigne in v volji deli usodo vsi okolici. Postane računar — starost samo še računa — in računa krivično vsepopretek, vampir je, ki sesa kri drugih in postaja močan od : : : Kurtu, v katerem vidi pričo svojega ponižanja in vzrok započete plesa, vzame čast, blagostanje in vse kar človek more imeti — do otroke. Zaman se povprašujeta tisti Kurt, ki ni ne ovca ne volk in Alisa: »Ali je to še človek?«

Jel Človek in mož! Tedaj, ko se ta vampir v svoji objestnosti zgrudi, pravijo: »Bil je dober človek.« Ženski demon, ki slavi spet svoje bakanalijske in oskrunja polmrtvega moža, se prav tako ubije nad samim seboj in ponovi: »Bil je dober človek.« — Kaj je tedaj življenje? — vprašamo Strindberga. Produkt nas samih — in če smo zveri, peklo; v bistvu pa smo zveri. Ženska je zavratna in hudobnejša zver, zgolj instinkt; mož se bori proti nji s silo duha in če je ranjen, čeli svojo rano s krvjo drugih. Možki se razvija v okolici in v letih, ženska pa je vedno ena, večna Eva. — Bistvo moža in žene, človeka in življenja je skušal Strindberg razkriti s tem, da sleče človeško naravo vsega, kar mu je oblekla kultura in civilizacija in tako v svoji skrajnosti stoji pred končnostjo: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.« Ta odgovor je zanj vsa pozitivnost. To je circulus, ki mu ni konca. Vse življenje obsega: Z mladostjo se začne (Allan in Judita) Tedaj sta si možki in ženska do smrti udana. Ta sila je tajnost, velika in grenka, in zdi se, da močnejša kot smrt. Mož in žena v zakonu se odbijata; ženska ni več pravljica, ampak demon instinktov — oba pa sta priklenjena drug na drugega (Edgar in Alise). Starost pa je volja in ranjeni možki je vampir, ki se redi od žrtev, samosilnik, ki tišči pest nad vso okolico, ko jo je nekoč znal prepesniti. V mladem rodu se nadaljuje ponavljanje istega življenja, slepo za vso nevarnost in globok razkol, ad infinitum. (II. del.) — Čeprav je ta circulus tudi vitiosus, korigirati ga ni mogoče, ker mu je Strindberg v moškem in ženski določil silo, ki se ne ustavi, in središče mu je močno započel. V nas je le, da krčimo premer in tvorimo nove kroge, ki označujejo ljudi. Tako je življenje muka, boj človeka s človekom majhen boj ali velik — pekla in pri največjem peklu, kjer se skrajni krog najtesneje dotika ne-skončnosti, začutiš najprej svoje bistvo: človeško nečlovečnost in govoriš: »Oče, odpusti jim!«

Dobro je, da smo dobili oba dela »Smrtne plesa« hkrati, že radi spoznanja Strindberga samega, ker I. del sam se zdi preveč tendenčen po bistvu in tehniki in II. del je njega korektura, bližji resnici, a sam zase je enaka krivica. Človek obstane pred seboj in se premotri, priznava in taji, išče človeka druge in se smet vrača — a čuti, da religija to ni. Slecimo človeško naravo do zadnjega spoznanja, zavrzimo vse družabne in zgodovinske forme, ki ji vse kot ponošena obleka in niso bile zmogljive v človeku ubiti zveri — to spoznanje je le trdna stopinja prav na tleh, a središče človeške resnice je — in-quietum cor. To je Strindberg izpovedal po najslabšem svojem zastopniku. Zverska nečlovečnost proti vsem naturnim zakonom se na mah zlomi — in Alisa pravi o mrtvecu, ki ga je v zadnjem trenutku bila v obraz: »Bil je dober človek.« Za takim spoznanjem človeka stoji dosledno neskončen vprašaj.

Z vpriporitvijo smo lahko zadovoljni, posebno ker je g. Rogoz v Edgarju podal ustvaritev, ki ji moramo priznati popolne umetniške kvalitete. Pri tem smo jasno čutili, koliko je njegov Edgar I. dela od lani pridobil na notranjosti. II. del pa je čisto nova, samostojna kreacija, vredna prve. Odlikuje se predvsem po strogi umerjenosti, ki ima tu iste nevarnosti kot Alisa v I. delu. O Alisi ge. Borštinkove ne moremo reči, da bi se bila razlikovala od tiste, ki smo jo videli lanske leto, zato ponavljam, da je šla preko tiste črte, ki drži ravnotežje notranji in zunanji igri. S silo svoje tehnike preveč podčrtava. Jaz sodim, da teh poudarkov ni prav nič potreba, ker je Strindberg sam vse dovolj podčrtal; zato je bila Alisa drugega dela znatno vrednejša umetnina, ne glede na to, da je tu prilika, uporabiti mnogovrstne nianse — kar je tudi storila, kajti njena igra z Allanom je bila vredna cele Alise. Za naše čase čutimo preveč tehnike, predvsem govornice in v I. delu se pri tipkanju na telegrafski aparat nisem mogel otrestiti misli na njeno igro. Kurtu g. Gaberščiku priznamo veliko poglobitev od lanskega leta. Bil je v primeri z lanskim docela drug; srečna maska je igro dobro podprla. Poudariti je treba, da je bil tudi konec 3. dejanja v I. delu lekos tak, ko ga igrajo umetniška gledišča. V II. delu pa g. Gaberščik še ni našel v sebi pravega Kurta. V Allanu g. Pečka in Juditi ge. Šaričeve smo videli podanih dvoje mladih ljudi, katere moramo brez pridržka imenovati res umetnost. France Koblar.

Ljubljanska porota.

Vlomilska družba obsojena.

Včeraj ob 9. uri dopoldne se je nadejala razprava proti Gorkičevi vlomilski družbi. Predsednik porotnega senata g. svetnik Pernuš, ki je podal porotnikom resume o razpravi, jim je stvarno in nepristransko pojasnil vsebino vseh 34 vprašanj, katere jim je stavil senat.

Ob pol 10. uri dopoldne so se podali porotniki v posvetovalnico, katero so zapustili ob pol 12. uri. Njihov prvomestnik g. Pangerc je naznanil izid glasovanja. Soglasno so potrdili malone vsa na nje stavljena vprašanja. G. državni pravdnik dvorni svetnik Trenz je zahteval, naj se obtoženci kaznujejo v smislu zakona. Pri odmeri kazni naj se upošteva: »Upam, da se bosta Gorkičeva poboljšala; četudi sta veliko zagrešila, sta le odkrito priznala; glavni krivec je pa pobegli Delltrepo. Glede na Hermana g. dvorni svetnik ne upa na poboljšanje, ker je mož igral dvorezno vlogo na eni strani konfidenta policije, na drugi strani je pa kradel. Kar tiče Miška in Kralja, upa g. dvorni svetnik Trenz, da se bosta še poboljšala. Ela Perčeva ni kazala nobenega kesa in je arogantno rekla: »Kar se mi bo dokazalo, bom priznala!« Strogo naj se kaznujejo posebno Herman, Čič in Perc.

Ob 1. uri popoldne je razglasil predsednik senata g. svetnik Pernuš sodbo, s katero so se obsodili:

Ivan Gorkič na 6 let težke ječe, Maks Herman na 5 let težke ječe, France Čič na 7 let težke ječe, Neža Gorkič na 1 leto težke ječe, Karol Mišek na 3 leta težke ječe, Ela Perc na 5 let težke ječe in Josip Kralj na 18 mesecev težke ječe.

Pri vseh obtožencih se je smatralo za obtežilno večkratna kvalifikacija, ker so se zločini izvedli po smotrenem načrtu in ponoči, kakor tudi velike vrednosti, za katere je šlo.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Gas oporovana	Barometer v mm	Termometer v C	Barometer diferenca v C	Nebes. vidljiv.	Relativna v. vl.
17. 12. 21 h	736	0.8	0.9	obl.	—
18. 12. 7 h	736.1	0.5	0.8	obl. j.	0.9
18. 12. 14 h	735.8	2.2	0.9	obl. j. v.	—

Klavr, zelo dobro ohranjen, 2 m 20 dolg, se radi izselitve proda za 8500 K. Naslov pove upravništvo pod št. 5053.

Za božično darilo je naprodaj: z arabeskami vložena (Tabernakel) omara, Danzing-starinska kredenca, visoka omara, blagajna (celirana), umetno delo. — Poizve se: Tvorica cementnih izdelkov „Taga“, Rožna dolina 285.

Poslovodkinja popolnoma izveščana, praktična z večletno prakso se išče za novo trgovino (podružnico) z mešanim blagom v Senčurju pri Kranju. Gosp. ce, katere so že službovale v Kranju in znajo kuhati, imajo prednost. **Franc Doleuc, Kranj.**

Novosti! „Mn'tiplex“ računski stroj. Deli, množi avtomatično do 1.000.000 in več. Potreben v pisarnah, trgovinah, solah itd. Zepna oblika. Cena na povzete 10 K. Na predplačilo 8 K. Trgovci velik popust. Poslila: **R. Cotič, Vrhnika.** 5045

Pisalni Monarch proda ceno trvdka stroj nov **M. Ličen, Kolodvorska ulica 11/1, Ljubljana.** 5036

Vodovodne cevi in plinske cevi v premeru 4/4 in 5/4 cole, oddaja mnogo pod dnevno ceno uvozna tvrdka **J. Razboršek, Smarino pri Litiiji.**

Pozor! Oglike! Pozor! Najboljše vrste suho bukovo oglike lastnega izdelka se prodaja na debelo in na drobno. Trgovci in obrtniki pri večjem odjemu popust, od 25 kg naprej se pripelje na dom. Naroča se v zalogi g. **I. Paljavec, Slomškova ulica št. 21, dvorišče.** 5051

V strojno in električno stroko spadajoča dela (proračune, načrte itd.) izvršuje **Ing. Potrowicz, Ljubljana, Celovška cesta 66.** 4800

LES Kupim frame, deske in remelje. Ponudite in navedite ceno pod **Peterca, Ljubljana, Kolizej 89.**

Oddaja lova.

Meščanska korporacija v Kamniku SHS daje v najem lastni lov v Kamniški Istri v Kamniških planinah v približnem obsegu 4500 hektarjev. V tem lovu nahaja se med drugo divjačino največ stalno naseljenih divjih koz. Lov se oddaja za 10 letno dobo od 1. svečnina 1921. Lovske hiše, stanovanja za lovsko osobe, hlevi na razpolago. Mesto Kamnik je 24 km oddaljeno od Ljubljane in lovišče od mesta Kamnik 5 km., kamor se pride deloma po lepih ravnih vozniških cestah. Pojava nila o lovskih najemnih pogojih in dr. daje upravništvo mešč. korporacije v Kamniku, ker se imajo vložiti najkasneje do 15. januarja 1921 obvezne ponudbe, ki morajo biti opremljene z 10% vadijem ponudene vsote. Meščanska korporacija si pridržuje pravico, da ni primorana lov oddati najvišjemu ponudniku. Kamnik, dne 12. decembra 1920.

Načelnik.

Za otroke se priporočajo:

- I. Kleinmayer-Bambergove umetniške knjige z mnogimi večbarvnimi slikami: Oddelki A: Pravičje. — Tekom prihodnjih dni izidejo: Št. 1. Rdeča kapica. — Št. 2. Pepelka. — Št. 3. Trnoličica. — Št. 4. Sneguljica. Enajst nadaljnjih pravljic izide pozneje. Cena vsaki pravljici 32 K.
- II. Fr. Rojec: „Tončkove sanje na Miklavžev večer“. Mladinska igra s petjem v treh dejanjih. Vpodobila J. Erbežnik in F. Rojec. Cena 20 K.
- III. Tuckova: „Knjige za slikanje dopisnic“, in sicer: 1. „Za kratak čas“. — 2. „Za krajši čas“. — 3. „Mladi umetniki“. — 4. „Otroški vrtec“. Cena vsaki knjigi 16 K.

Za odrasle:

pravkar izšla knjiga: Ivan Cankar, Mimo življenja, trinajst novel in štiri iz svojih mlajših let. Navadna izdaja broš. K 20, vez. K 30, prednostna izd. vez. K 40. Vse te knjige so jako prikladne za Miklavžovo in božično darilo; v veliko veselje pa so otrokom tudi ob vsaki drugi priliki. Naročajo se v naši knjigarni in po vseh drugih knjigotrdnicah. Naj se zahteva božični cenik najnovejših del od

lg. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Dr. JOŽEF LUZAR okrajni zdravnik v Kočevju ordinira

v hiši št. 85 (nasproti okr. glavarstvu) II. nadst. od 8. do 11. ure.

Gostilna na ŠMARJETNI GORI nad Kranjem se odda s 1. januarjem 1921 pod zelo ugodnimi pogoji v najem. Ponudbe naj se pošljejo na gospoda Ivana Šavnika, trgovca v Kranju.

KARBID in krasne karbidne namizne in ru-

dokopne svetilke po tovarniški ceni v glavni zalogi

IVO ANDRASCHITZ, Maribor Vodnikov trg št. 4.

Kupujemo za našo tvornico „Vulkan“ v Kranju po najvišjih cenah stare

gumijeve odpadke

auto- in bicikl zračnice itd. Ponudbe na „Atlanta“, Ljubljana, Cigaletova ulica 1.

ŠTAMPILJE iz kavčuka **CIRIL SITAR** Ljubljana Sv. Petra cesta 13

Gradbeno podjetje **ing. Dukić in drug** Ljubljana, Resljeva c. 9. se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

LEPA VILA

V Ebeu št. 19, pošta Kočevska Reka, se proda takoj enonadstropna vila, pripravna za gostilno in obrt, ima 5 sob, 2 kuhinji, nekaj pohištva, hlev, sadni vrt, senjak, 2 senezeti, 2 njivi, 1 gozdič, dobro kapnico. Vprašati pri lastniku I. Grabner-ju, Celovec, Bahnhofstrasse 47 ali pri okr. gozdarju Ed. Dietz v Ebeu, pošta Kočevska-Reka, pri katerem naj se kupci pred ogledom oglašajo. — Posredovalci izključeni.

Zopet nekaj za Vas!

Mušli li Vas glavobol? Trganje po udih? Gihit in revmatizem? Prehlajenje? Neopazovanje? Nervoznost? Poizkusite tudi Vi Fellerjev pravi Elsa Fluid. Čutili se boste in hvalili Fellerjev Elsa Fluid kot dobrega prijatelja v hudih časih! S dvojnimi ali dve velikim specialni steklenici 42 K. Ravna prašek in tablete zoper revma 12 K. Aspirin praški 12 K.

Ali kaš jate? Sluz odstranjuje in kašelj tolaži Zagorski prani sok 9 K. Rega-plosice (prane pastilje zoper kašelj) 750 K. Bonboni iz slada in trpotca od 2 K naprej. Prani čaj proti kašlju 6 K. Flakarski prah 8 K. Guaiakol sirup na zdravniški predpis 40 K. Lipov čaj 8 K.

Glavobol? Ravno tako pripraven, kakor zanesljiv v uporabi je Fellerjev mentolni drinik „Elsa“ 12 K. Prašek zoper glavobol 12 K. Kinin prašek, prašek zoper mialgijo 50 K.

Zobobol? Zobne kapljice 8 K. Zelena olje 20 K. Očesna voda 5 K.

Srbečica, garje. Mazilo zoper garje 12 K. Naphtolno mazilo 16 K. in 20 K. Zvepljeno mazilo 12 K. Vsa ostala mazila kakor Zinkovo mazilo, bala svinčeno mazilo, aromatično mazilo, lavorovo mazilo v steklenih in 12 K. in 12 K. Mazilo za rane 15 K. Orodje mazilo in karni evet 12 K. in 60 K. Mazilo zoper ozeblino 12 K. Diashlon obliž, repni obliž 2 K. in 4 K. Čvet in mazilo zoper gelao 12 K.

Zdravila za živino. Živinski prah 1 škatlica 750 K. Mazilo za konje 20 K. Arnika 6 K. in 30 K. Grenke sol 2 K. Kreolin 15 K. Terpentinsko olje 6 K. in 30 K. Gosti terpenin 8 K. in 10 K. Mazilo zoper uši 2 K. in 12 K.

Pri vprašanju naj se priloži poštne znamke za odgovor.

II. Naročila se adresirajo na: **EVGEN V. FELLER, lekarna,** Stubica donja, Elsatrg 134. Hrvatska.

Pozor, trgovci!

Bonbone vseh vrst K 68—

ter velika izbira različnih obeskov za Božič kakor tudi vseh vrst kolačev, keksov, biškotov i. t. d. nudi **Glavna zaloga Rajsterjeve tovarne slaščic**

A. PÖSCHL, Ljubljana

Gospodetska cesta št. 7. (Marije Terezije cesta). Po pošti. Po železnici.

Božična in novoletna darila!

Največja izbira vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, površnikov, raglanov etc. lastnega izdelka.

Specijalna trgovina angleškega sukna.

Naročila po meri se izvršujejo točno v lastnem prvem ljubljanskem modnem salonu.

Prva kranjska razpošiljalna manufakture, mode in konfekcije:

SCHWAB & BIZJAK Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Prost ogled!

Neprišljen nakup!

Les.

žagan, tesan, okrogel, smrekov, jelkov, borov, hrastov, janski les od m 2.50 dolgosti naprej kakor skorje, krajnike in drva kupuje po najvišji dnevni ceni

lesna trgovina **FR. PAJMAN, CELJE.**

RESTAVRACIJA „PLANINA“

Planina Sv. Križ pod Golico 1000 m.

Otvorjena celo leto.

Zimska sezona. Smučarski in sankski šport. Najugodnejši teren v Karavankah.

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni.

Edina in najkrajša črta. Vozne listke za vse linije, vozne listke za spalne vozove Simplon-Orient Express (Ljubljana Pariz) — tozadevna pojasnila daje edino koncesionarna potovalna pisarna

Ivan Kraker v Ljubljani, Gospodetska (Mar. Terezije) cesta št. 13 (Kolizej).

ZAHVALA.

Ob težki izgubi našega predobrega, nadvse ljubljenega soproga, očeta, strica, svaka in tasta, gospoda

JERNEJA RAVNIKARJA

nadučitelja v pokoju, in bivšega deželnega poslanca,

izrekamo pristrčno zahvalo vsem onim, ki so z nami sočustvovali in spremili blagega pokojnika na zadnji pot. Posebej se se zahvaljujemo pred. duhovščini, uradništvu, učiteljskemu zboru in šolski mladini v Krškem in na Viču in krškemu pevskeemu zboru za gniljivo žalostinko. Posebno zahvalo priznavamo tudi preblagi rodbini Stoger v Krškem, ki nam je za časa bolezni in smrti nepozabnega umrlega izkazala toliko požrtvovalne ljubezni.

Ljubljana, dne 18. decembra 1920.

Gleboko žalujoči rodbini Ravnika-Dequal.

Sorodnikom, znancom in prijateljem naznanjamo, da je Vsemogočni danes 17. decembra ob 4. uri zjutraj našega predobrega, nepozabnega ata, gospoda

Martina Petrič

posestnika

previdnega s sv. zakramenti za umirajoče, vzel k Sebi, potem ko jim je dal učakati častiljivo starost 82 let.

Pogreb bo v nedeljo ob 3. uri.

Predobrega rajnika priporočamo v krščanski spomin in se za vse sočutje zahvaljujemo pristrčno.

Logatec, 17. decembra 1920.

Žalnoče rodbine Mazi-Stritar.

Velika božična prodaja.

Naznanjamo cenj. odjemalcem, da je ravnokar prispela večja pošiljatev različnega za božična darila zelo primerne blaga, osobito različno sukno in drugo volneno blago za obleke, kostume in plašče, dalje pralni barhenti za bluže, srajce itd., fine volnene odoje, preproge in velika izbira zastorov na kose in metre, dalje različne pletenine kakor jopice, šali, čepice, rokavice za dame, gospode in otroke, različno trikotajno in Tetra-perilo i. t. d.

Priporočamo se cenj. obisku.

A. & E. SKABERNE

Mestni trg št. 10.

Prodaja smrekovega in hrastovega lesa.

Podružnica v Mošah, župnija Smlednik, žel. postaja Medvode, prodaja les. Zglasiti se je treba pri ključarju Jakobu Zlate v Mošah tekom enega meseca. Župnijski urad v Smledniku.

Otvoritveni oglas.

Dovoljujem se cenj. občinstvu naznaniti, da sem otvoril v **MARIBORU, Slovenska ulica številka 7**

I. specialno trgovino s pisalnimi stroji in s pisarn. potrebščinami.

Prevzemajo se tudi popravila pisalnih strojev vseh sistemov. — Dalje sem prevzel zastopstvo pisalnice s rožnate znamke „Kontinental“. — Priporočam se za obilen obisk. Telefon št. 100.

Z odličnim spoštovanjem **Edvard Legat.**

Pozor!

Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov, igel, modnih stvari, vezenin, finih žlic, riščic za čevlje, zagon, toaletnih stvari, čevljarskih potrebščin in orodja itd. Za obilen obisk se priporoča trdka Jos. Pezelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Najnižje cene na drobno in na debelo

„Merkur“

veletrgovina z manufakturo na debelo
MARIBOR

Cankarjeva ulica 1 (prej Kokosčinegg).

Cenjenim gg. trgovcem se vljudo naznanja, da se je ustanovila v Mariboru nujno potrebna veletrgovina z vsakovrstnim manufakturnim, perilnim, pletenim in kratkim blagom

na debelo.

Trdka »Merkur« si je za prihodnjo pomladansko sezijo zagotovila največ čehoslovaških fabrikatov prvovrstne kakovosti. Nadalje je sklenila z največjimi čehoslovaškimi tovarnami ekskluzivno prodajo za Slovenijo.

Trdka je ustanovila lastno nakupovalno skladišče na Dunaju za avstrijske, in v Pragi za čehoslovaške proizvode.

Trdka »Merkur« si je vzela za nalogo, cenj. trgovstvu omogočiti nakup blaga iz prve roke in tako tudi ublažiti draginjo, zato vljudo vabi cenj. gg. trgovce za obilen obisk.

Euonadstropna VILA

3 velika stanovanja, vrt, sadovnjak, elektr. razsvetljava, vodovod, se pr. da v najlepšem delu zagreb. okolice, 5 min. od tramvaja. V stanovanje (5 sob) se more takoj vstopiti. Zagreb, Segedi, Jurjevska 59.

Foto-potrebščine

aparati, plošče, papirji, kemikalije, največja izbira in vedno sveže blago — Ateje Kurat, Slovenska ulica 15, Maribor.

Inženir Dr. Miroslav Kasal

ob avstveno pov. rjen. stavbni inženier

Ljubljana, Hilarjeva ulica št. 7.

Specijalno stavbeno podjetje za betonake, železobetonske in vodne zgradbe

Izrada vodnih sil.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6
obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zašladov.

Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici) na hipoteko in v tekočem računu.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Raznovrstno manufakturno blago
po najnižjih cenah
Josip Ravnikar, Ljubljana
Kolodvorska ul. 26, vhod skozi vežo

Trdka Julio Meinl d. d.

se priporoča za nakup ob priliki približajočih se praznikov

Podružnica Aleksandrova c. 1

Telefon št. 544.

Najlepše božično in novoletno darilo!

Kupite srečke Državne razr. loterije!

Izmed 100.000 srečk jih bo v petih razredih polovica izžrebanih! Vsaka druga srečka zadene!

Največji dobiček v najbolj srečnem slučaju je

4,000.000 kron!

Cela srečka stane 192 kron, polovica srečke 96 kron, četrtina 48 kron, osmina 24 kron.

Ne zamudite prilike!

Žrebanje v prvem razredu se vrši že dne

3. januarja in 4. jan. 1921.

Srečke prodaja in razpošilja po pošti, če se vpošlje znesek za naročene srečke in poština:

Zadružna Gospodarska banka d. d.
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38, I. nadst.

KADILCI!

Priporočam se Vam najboljša in najzdravjša vrsta cigaretnega papirja

„GOLUB“
„RAILY“
„JARAC“
„FADILET“
„SELAM“

proizvod domače tvornice cigaret-papirja,

Zagreb

Maksimirska c. 10. Telefon 9-56.

Prvovrstno kremo za čevlje

za eksport v skatlah in sodnih dobavila po najnižjih cenah P. LUST, Wien XX, Teufelstrasse 10a.

Posluje po vsej državi.

Ustanovljeno leta 1913.

Delniška glavica 3 milijone dinarjev v zlatu.

Ustanovljeno leta 1913.

JUGOSLAVIJA

splošna zavarovalna družba.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani.

Sklepa: 1. požarna zavarovanja, 2. življenjska zavarovanja, 3. nezgodna jamstvena zavarovanja, 4. zavarovanja proti škodam vsled tatinstva, 5. transportna zavarovanja, 6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla, 7. zavarovanja proti škodam po toči.

Največji tu delujoči domači zavod. — Družba je prevzela od „Graške vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalne družbe „Feniks“ (požarni oddelek) ves njihov kupčijski obstoj v naši državi. — Najnižji tarifi, takojšnja izplačila škod. Glasom naredbe ministrstva za vojno in mornarico odo-mešča o police „Jugoslavije“ želiteve kavije za častnike

Pisarne se nahajajo začasno v Sodni ulici 1 (Feniks) in na Gosposvetski cesti 2 (Graška).